

ZACHMUŘENÁ TVÁŘ DALMÁCIE - ANEB - SNAD TO NA TOBĚ DOSCHNE

Letošní léto nešetří překvapivými změnami počasí ani neočekávanými zážitky. Mimořádně jsme letos naplánovali dva společné pobyty - tedy R. a já. Vlastně Já a R. On nikdy nic podobného, jako jsou společné pobyty kdekoliv, neplánuje.

První - pracovní „Psí dovolená“ se uskutečnila ve Vranově spolu s dvanácti dalšími trojicemi lidí a psů. Rozumějte - vodící pes si sebou na dovolenou veze svého pána a ten si zas veze svého průvodce. Takže trojice takřka svatá. Samé dobrodiní. „Paní Nerková, vedete vy toho psa nebo ten pes vede vás?“ ptali se s mírnou nadsázkou instruktoři soutěže. Tak i tak, myslíme si s Felixem, a soutěžíme a soutěžíme. Ze třinácti účastnických dvojic (pes + pán) jsme poslední. Já vím proč. Pravidla soutěže byla chybná, Felix to viděl správně, ale nikdo mu nerozuměl. Snad jen my s tátou (R), ale to na první místo nestačí. Dokonce ani na předposlední místo to nestačilo. V další soutěži jsme byli první a dostali jsme pohár. Autoři soutěže konečně pochopili, jak je třeba pravidla nastavit, aby vyhráli ti nejlepší. A to jsme byli my. Tentokrát se soutěžilo ve trojici, ale - ouha. Táta R. ležel se záhadnou zažívací nemocí. Tak jsme si půjčili náhradníka a přesto jsme vyhráli.

Ten den už nepršelo. Nejvydatněji pršelo, když jsme si vypůjčili elektroloď a R. nás odřídil doprostřed Vranovské přehrady. A tam začalo velice vydatně pršet. Nasadili jsme stříšku a bylo nás pět, dva viděli a tři jen tak něco. Felix stál s kámošem pod mostem a vyhlížel náš zánik. Vrátili jsme se velmi mokří a doufali, že tento vydatný déšť je poslední tohoto léta. Nebyl.

Poslední dva dny R. ve Vranově proležel a své jídlo odevzdával buď toaletě nebo někomu ze spolustolovníků. Naštěstí měli ve Vranově samošku s mnoha rohlíky k zakoupení a lékárnu s uvědomělou magistrou farmacie.

Ve stanovený čas jsme se vrátili do Prahy. Já abych vyprala a znovu zabalila na dovolenou do Dalmácie, R., aby odcházel do práce a večer zhrouceně posedával u TV. Nebralo mu. Dokonce na návštěvě u paní matinky odevzdal (zpět do ledničky) víc než půlku tradiční středeční vepřové večeře. Léčbě záhadné nemoci nepomohly žádné léky, dokonce ani krvavá tlačěnka a cigarety. Nepomohlo nic. A blbá nálada rostla úměrně se zažívacími obtížemi, zatímco venku pršelo a pršelo. Ve středu jsem se svěřila sousedce: „nevím, jestli vzít to prádlo špinavé nebo je vyprat a vzít mokré leč čisté.“ Sousedka pohotově odpověděla slovy Ivana Krause: „Vyper to, bude to mokré, ale to na vás doschne.“ Učinila jsem tak a od sousedky si zapůjčila balkón, protože na jeden se to množství zatuchlých triček a prádla z Vranova prostě nevešlo. A Bůh

učinil na dva dny slunce, takže to prádlo doschlo na obou balkonech a bylo vhodné k převezení do teplých krajin, v nichž, jak jsme doufali, se rozkládá zaslíbená Dalmácie s městem Vodice, které se mělo stát naším rekreačním domovem na jeden celý týden. Ve čtvrtek jsem odvezla Felixe do psího tábora v Jinonicích, tedy do střediska, v němž vystudoval své univerzity. Bez problémů odskočil za veselým štěkotem psích kámošů a za jedním jediným piškotem v ruce paní Marty. A já skoro plakala lítostí, jaký je chudáček, že s námi nemůže do Dalmácie, kde není dobré podnebí ani podmínky pro pejsky. Kde je HORKO a draho, že tam psi převelice strádají a svým pánům působí starosti.

V pátek odjezd. O plný koš vybraných lahůdek vhodných pro cestování. R. nejevil zájem Suché housky, kofola a cigarety, to je jídelníček Mistrů. Odjeli jsme do Rakouska a našli ubytování u skvělého starého pána s historickým roztomilým hotýlkem. Rád si nás vzal k sobě. Dostali jsme welcome drink, luxusní třešňovici, ve které plavala jahoda a višně. R. to vypil a udělalo se mu zle. Pán se divil, proč nechceme frištik, vysvětlila jsem mu, že jedinej frištik pro mého mužička je bylinný čaj Stomaran, kterého vezu notnou zásobu. Smutně pokýval hlavou s pohledem upřeným na nafouknuté břicho R. a opakoval s povzdechem po mně: ja, ja, gastritis, ja, gastritis - a dopil svého panáka. Já párátkem vydloubla jahodu i višně a šla jsem vařit ten Stomaran do našeho vytapetovaného a odečínkovaného pokojíku. Vůně bylinek, textilní tapety a háčkované dečky – jak u babičky!

A začalo vydatně pršet.

Ráno nás pan hoteliér zinkasoval – fakt nebudete snídat? Vypadal velmi dojatě, snad proto, že jsme mu dali plechovku Pilsner Urquell. Sešel do sklepa a přinesl mi litr džusu a čokoládu, abych se necítila tak zle, když nesnídám ze solidarity k mužičkovi. Tak to zas došlo mně. Dala jsem starému pánovi pusu a zapřela, že jsem v babičkovském pokojíčku posnídala čerstvou kávu a svou vlastní droždovou pomazánku, o kterou pan choť z pochopitelných důvodů neprojevil zájem. Vzal si mnou šlehaný tvaroh a suchý rohlík. To ale pan hoteliér nevěděl a tak byl roztomilý, až běda. Ja, gastritis, jaja...

Odjezd za mírného deště, který sílil, čím blíže jsme byli Chorvatsku. Ale těšila jsem se, že 650 km to může změnit. Změnilo. Přestalo pršet.

Realy. Pár kaluží ve městě Vodice nikterak nezadávalo důvod k tomuto pojmenování. Ale od delegáta Holuba jsme se večer dozvěděli, že Vodice jsou od nepaměti takto příhodně nazvány pro nepřeborné množství studní s nejkvalitnější vodou, jaká kdy v Dalmácii byla. I Benátčanům se to zamlouvalo, ba i Turkům, kteří se s Benátčany o Vodice často hádali, v neprospěch Dalmatinců. Nicméně, v současné době Vodice oplývá jen vodou kohoutkovkou, ale i ta je (prý) kvalitní,

doporučil Holub Václav.

Sluníčko peklo a tak nebyl důvod moc pospíchat k moři, vždyť bychom se mohli spálit!! Zejména já a moje zimní pleť není k opalování příliš vhodná, mínila kdysi vizážistka. Něco pravdy na tom je, akorát mi víc popraskají žilky na tvářích a nose, takže víc času trávím ve vodě než u vody.

Jak já se těšila na pláž, na teplé vlny šplouchající a houpající všechno, co do moře vleze. Ovšem, někdy se moři říká volej. A proč má moře volat? Protože léto patří keckám!

Kecky nemám, ale koupila jsem si rozkošné modroučké botičky do vodičky, přesně ladící k plavkám. Jen vypůjčená deka byla do zelena, což mi moc nevadilo, ježto jsem plánovala být ve vodě nebo na ručníku zakoupeném loni na Floridě, s designem zebry. Ručila jsem za to, že je pravý floridský. R. si jej bedlivě prohlédl a potvrdil to, čeho jsem se nejvíc obávala. Zaručeně bavlněná floridská zebra byla umejdována v Chině. Nicméně, mou dobrou náladu pokazilo zjištění, že rekreační centrum, pravá Mekka turizmu v Dalmácii, nemá žádnou přirozenou pláž. To, čemu se tady pláž říká, jsou tuny písku navezené před místním nejluxusnějším hotelem, kde je dokonce i rampa pro vozíčkáře. Ostatní „pláže“ jsou navezený štěrk, betonová mola a betonové chodníky mezi pokusem o stinné seskupení stromů a pokusem o pláž. Ale co, utěšovali jsme se s R., půjdeme hodně daleko od města, tam to bude lepší. Zkusili jsme to. S mým bolavým kolenem a s jeho bolavým břichem jsme statečně ušli asi 3 km podle vody. Popsaná pláž byla vystřídána podobnou a ta zase ještě podobnější. Jen pokusy o stinná seskupení stromů byly vystřídány pokusy o parkovací místa. Nikde toalety, nikde sprchy, ojediněle pár zapíchnutých slunečníků a naskládaných lehátek, která nikdo nechtěl, protože dvě vedle sebe by na betonovém chodníčku či cípku té pláže zabrala tolik místa, že by lidé museli obcházet po silnici (hnedle vedle) nebo mořem, v němž se však chodit nedalo, protože přístup byl hodně šikmý a kamenitý. Žádné příbojem udusané okraje, po kterých můžete capkat omývání teplou vodou třeba hodiny a nikdy se nenabažíte. Já alespoň ne. Kdysi jsem měla ctižádost obejít jakýsi dánský ostrov po tomto rozhraní, kde se i jezdilo na podivných dopravních prostředcích poháněných větrem. Na rozhraních moře a břehu, kde můžete hulákat do vln na Leviatana, aby si náhodou o sobě moc nemyslel, kde můžete tancem a jáсотem oslavovat Hospodina, svého Boha, jak radí Abakuk, když mu fíky nezrajou a réva nevydává výnos. V Dalmácii fíky zrály jak zběsilé a réva vydávala výnos ažaž. Jenže stejně jako poplatky za odřená lehátka, stejně jako poplatky za dřevé slunečníky a jednu jedinou smradlavou a zaneřáděnou sprchu, nevědí dalmatinci, co za ty fíky a révu chtějí. Koupíte si, ochutnáte, pochválíte, ale pak si řeknete - za tyhle peníze si v Praze za pár dní

koupím totéž, ale bude toho dvakrát tolik. Asi jsem hamižná, ale v duchu jsem si představovala, jak v Praze pokorně pokleknu před stánkem „svého Číňana“ na Hájích, a odprosím ho za to, že jsem ho podezírala z příliš vysokých cen. Ve srovnání se slunnou Dalmácií je réva i fíky u Číňana na Hájích za hubičku. Možná mu ji dám, ale to musí přidat ještě hlívu ústřičnou, kterou také oblibuji.

Procházka po Vodících nás též nepozvedla. Chcípla nám navigace, na kterou se R. tolik spoléhá, že nebere s sebou ani autoatlas. Večer trávil krmením toalety - vydatnou večeri zajedl melounem, a to neměl dělat. Když se mu ulevilo, vlezl si na hodinu do auta, kde navigaci přemlouval a přemlouval. Nepřemluvil. Druhý den jsme se vydali do města. V hodinářství jsme žádali hvězdičkový šroubovák. Prodavačky byly líbezné (velká výjimka mezi prodavačkami), vlezly nepřítomnému šéfovi do vercajku a hledaly žádané, abychom mohli tu zotrápenou džípíesku vykuchat. Od té doby vím, že chorvatsky se šroubovák řekne „ovijanka“ a že není k dispozici. Dokonce ani v prodejně Digi foto. Tak jsme si sedli na lavičku k nějaké protivné dalmatinské rodince, mě bolelo koleno, R. nic neříkal, jen byl ohnutý a kouřil, což signalizuje nevolnost. Chtěla jsem si víc prohlídnout starou část města, ale bylo znát, že procházka není na žaludeční problémy to nejlepší.

Dalmatinci mají podivný zvyk schovávat své kostely v zástavbě. Není to žádná manýra rudého režimu, tohle už dělají od středověku. Možná, aby na ty kostely neviděl mohamedán a nechtěl je zlikvidovat. Nicméně věže se zvony jsou vidět i slyšet vždycky, jak ve Vodících, tak v nedalekém Šibeníku, který má také krásné historické centrum s otrávenými a zachmuřenými trhovci, s nafučenou ženskou v infocentru, s výběřčími poplatků za zhlédnutí toho či onoho. Platte, platte, nenažraní turisté, jste tady hlavně kvůli nám, abychom měli své letní výdělků. Tak platíme nebo neplatíme, podle toho, jestli se nám chce. V Šibeníku je krásný kostel sv. Jakova (rozuměj St. James Cathedral), který je jako druhá stavba na světě (po White House ve Washingtonu) postaven z toho samého bílého kamene. Hm. Vypadá dost podobně jako ostatní kostely, ale má nádhernou kamennou střechu, jakou jsem v životě neviděla. Dovnitř jsem nešla - poplatek za to, že uvidím katolické šero, mne nemotivoval.

Ale zpět do Vodíc.

S bolavým žaludkem a kolenem jsme přeci jen dokráčeli ke kostelu sv. Kříže, který přežil režimy i různé vládcy. Fascinující byla černá postava či co, jakoby něčím obalená, nějak zamotaná, připevněná, přitlučená. Byl to ukřižovaný Ježíš, celý z ostnatého drátu, i kříž byl z ostnatého drátu. Stálo to u kostela, v životní velikosti. Děsivé, ale velmi reálné pojetí ukřižovaného utrpení a nesvobody. Všechno ten náš lidský hřích, ta hanba, to otroctví pýchy a moci, to všechno je ten ostnatý drát, pod

kterým není vidět ani Boží tělo, ani kříž. Prostě jsme Tě, Kriste, zamotali do ostnatého drátu, aby bylo vidět, zač je toho všeho loket. Tahle socha ke mně bude ještě dlouho mluvit. Je to možná ta největší pravda nejen o Dalmácii, ale i o světě.

„Musím si koupit nějaký housky,“ pravil R. Postavil mne na kraj chodníku a zmizel v obchodě za mými zády. Koukám, ale vždyť pekařství je naproti! Ohlídnu se - R. zmizel v Apatyce farmacii. Jdu tam za ním a on vykládá magistře, že má žaludeční neurózu (nepostřehla jsem, zda jí říká, že ji má ze mne), ona mává rukama a vysvětluje, že na neurózu musí k cvokařovi. Tak jsem mezi ně vstoupila a povídám - pepsitida. Aha, řekla chorvatsky a vytáhla krabičku s něčím. Rozkousat, povídá chorvatsky a cvakne zuby. Takhle? Optám se česky a zacvakám několikrát svými zuby. Ano, to je ono, řekla a vzala si platební kartu. Ty předražené bonbónky fungovaly, stejně jako ty předchozí, zase jen několikrát. Kdybyste potřebovali něco na zažívání, nic nekupujte, všechno máme u nás doma k dispozici. Mohla bych si otevřít stánek s použitými medikamenty. Možná by se mi ty investice aspoň částečně vrátily.

Koupili jsme housky a já pravila, že už mě to souložení nebaví. A tak jsme šli na pláž.

Vysvětlivka: Na jednom domě se scházejí kocouři. Rádi se večer procházejí po střechách a vyhlížejí kočky, aby s nimi mohli mít sex. Přes den loví myši a odpočívají na půdě. Je s nimi malý kocourek, a ten je moc zvědavý, kam to večer všichni chodí, a proč nemůže s nimi. Kocouři mu stále říkají, že je malý a že by ničemu nerozuměl. Kocourek pořád klade upřesňující otázky, až mu jeden starší kocour svěří tajemství: my chodíme za kočkama a pak s nimi souložíme. Kocourek chce taky a tolik naléhá, že se kocouři ustrnou a konečně ho vezmou s sebou. Na střeše je zima, prší, fouká vítr a kočky nikde. Kocouři se našťvaně tisknou ke komínu, kožichy zježené, mokré. Kocourek je chvíli pozoruje a pak řekne: klucí, mě už to souložení nebaví, já jdu domů.

A tak jsme zas na pláži. Je to hnus. Mezi kamínky spousta vajglů, zdá se, že už jich tam je víc než těch kamínků. Fuj. A taky nějaké zátky od piva. A hele, tady plave napůl ohryzaná kukuřice. Jdu ve svých modrých botkách do vody. Je nádherná, dneska i šplíchá a houpá. A tak chválím Hospodina, svého Pána, alespoň vleže na zádech a nechávám se tím krásným a nespravedlivě zneužívaným mořem obejmout a zmáčet. Ahoj moře, jsem ráda, že jsi tady taky. Odpusť lidstvu, jak Tě hanobí a jak zneuctilo tvoje nádherné skalnaté břehy dalmatinské!

Zpátky na čínskou zebru floridskou mezi vajgly. R. sedí na molu a kouří. Dnes teprve asi desátou. Chvíli spím, ale za mojí hlavou někdo šoupe nějakým kovovým nábytkem. A do toho němčina. Aha říkám si. Je to tady. Nakoupili si v Ikei, teď sem dají jednu nebo dvě židle, za chvíli

postele, koberec, televizi a servis z broušeného skla zn. Moser. Koutkem úst říkám R. - kolik jich je? Zatím dva, ale ten třetí šel pro další, protože se jim tady líbí. Byla to pravda, se třetím přišel i čtvrtý a pátá. A pořád štěbetali a bylo slyšet časté lupání plechových víček od piva. S pivem roste chuť i hlasitost. Už mě to souložení nebavilo a R. měl hlad, rozuměj, bylo mu blbě od hladu. Vždycky je tu volba, která mě baví: je mu blbě od hladu nebo od přejedení, je mu blbě, protože se musí (se mnou) rozčilovat. NIKDY mu není blbě z kouření nebo z nevhodného jídla. Je fajn, že to není jednotvárné a nudné.

Bydlíme v tzv. depardanci. Je to už hodně vybydlený penzion či co. Stoletý nábytek, postele proleželé až k zemi, na obkládačkách vrstva špíny a zaschlého písku na nádobí či něco takového. Kuchyňka s tímto inventářem: čtyři hluboké talíře, dva dezertní, tři podšálky, dva šálky, několik nekompletních příborů, dvě kávové lžičky, otvírák na konzervy, vývrtka, síto na těstoviny, kastrol, poklice, tupý nůž, jakási džezva či co. Odkapávač na nádobí postavený na varnou desku (rezavou), na který bych si možná dala okapat holínky. Zaledněná ale fungující minilednička, dvě čisté utěrky a jakýsi klůček, kterým jsem se pokusila umýt WC, umyvadlo a sprcháč (místo zahalené igelitovým závěsem). Posléze jsem nevydržela s nervama a jak nějaká přečistotná Němka jsem zakoupila čisticí prostředek s vůní oceánu. Když u moře, tak u moře. Hadr na podlahu jsem měla svůj a toaletní papír byl přítomen v dostatečném množství.

Měli jsme balkon s plesnivým kobercem, nepohodlnými židlemi, stolem a sušákem na mokré věci. Kolíčky byly též přítomny. Ručníky a povlečení čisté, repelent proti komárům vlastní, jakož i varná konvice. Co jsem potřebovala použít z kuchyně, jsem nejdříve pečlivě umyla v horké vodě (jar nepřítomen) a utřela čistou utěrkou. Místo, abychom použité nádobí dávali zpět do skříňky, nechávala jsem je ve dřezu do dalšího použití. Bylo to tak bezpečnější. Můj původní záměr, že budu v poledne vařit pro R. nějaké dietní polívčičky, jsem nedokázala uskutečnit. Uklidit tu kuchyň by obnášelo příliš mnoho souložení, a to já radši četla.

Vzít si na dovolenou knihy na MP3 přehrávači bylo ověřeně geniální. R. poslouchal čtení se mnou. V důsledku nepříznivých okolností jsme přečetli čtyři knihy. Já k tomu postupně vypila všechno víno, co jsme si přivezli z vlasti a ani jednou jsem se neopila, protože víno bylo příjemné, stolní a lepší než ta kohoutkovka, kterou nabízel Holub Václav v úvodu. Jedla jsem také vynikající buráky přivezené z vlasti, zatímco R. byl na sušenkách a bylinném thé, též dovezeném z vlasti. Ani kafe nemohl. Jen občas pivo Pilsner nebo Staropramen. Z čehož je zřejmé, že nejsme typy na cestování busem. Radši si trošku připlatíme, ale nejsme odkázáni na místní zdroje.

Snídaně a večeře se odbývaly v hotelu Nikola, kam jsme to měli

nedaleko. Jenže jsme vždycky mezi těmi penziony, departmancemi, vilami a apartmány zabloudili. Dva nebo tři dny před odjezdem jsem se nesměle zeptala, proč nejdeme tamtudy. R. na mě koukal dílem pobaveně, dílem otráveně, jakože nevím, kudy jít. Dost mi připomínal Felixe, který se také takhle tváří, když vymyslím nějakou jinou cestu, kterou neschválil. Tak pak už jsme chodili rovnou.

Snídaně byly bez nápadů, jeden nebo dva druhy sýra, jeden nebo dva druhy uzenin, jeden druh vajec (natvrdo), dva druhy kávy, jeden druh čaje, dva druhy limonády, jeden druh vloček a studené mléko k nim, jeden druh paštiček, jeden druh marmelády a jeden druh medu. Ani ovoce, ani zelenina. To až večer.

Výběr i chuť večeří byly skvělé. Po večeři fronta na saláty, též skvělé. Pak byl meloun, a dokud se nedoedl, nebyla šance na jablko. Tento nápaditý nátlak vyústil v množství nevábných jablek v konci pobytu, protože jablka přezrála navzdory dobrému záměru dát přednost melounům.

Obědvali jsme většinou něco z vlasti (sýr, salám) nebo paštičku a vejce natvrdo od snídaně. Ale na tom nám tolik nezáleželo. Hlavně, že R. měl dostatek svých gumových rohlíků a neskuhral.

„Nezdá se ti, že před třiceti lety byli ti Chorvaté mnohem kulturnější, veselejší a přívětivější? A nebyli tak hamižní?“ - to byla otázka, kterou jsme si nahlas docela často opakovali.

Před třiceti lety byla Jugoslávie „západ“. Vstřícní lidé, kvalitní zboží od kosmetiky přes prací a čisticí prostředky, ručně vyráběné zboží, stříbro, zlato za velmi příznivý kurz a vlna zn. Tři gazely – excelentní!. Ti kdo měli štěstí (jako my jedinkrát v životě) viděli velmi prosperující zemi, přívětivé tváře, vstřícnost a veselí. Nic z toho teď není. Dalmácie usnula v našich sedmdesátých letech, nic kulturního ani západního se zde neděje. Ale taky tu nevidíte feťáky ani opilce, dokonce ani bezdomovce. Ti jsou asi ve velkoměstech. My jsme je nenatrefili.

Byli jsme v místním Konzumu, prodavačky otrávené. Lidi otrávení. Děti - stejně jako u nás - uřvané. Potraviny nezajímavé, hlavně stále stejně bílé pečivo. Na tržnici prodavači, kteří o vás mají takový zájem, jako o toulavého psa. Nenabízejí, nechválí, neděkují - ledaže jen tak, formálně. Před třiceti lety se trhovci mohli přetrhnout, aby prodali dvě broskve, které vám pečlivě vybírali a pořád bylo co nabízet a ptát se na naši zemi a tak podobně. Na Korčule jsme si v tom dávnověku koupili na trhu nějaké ovoce, k tomu jsme dostali pochvalu za krásné děti a dík za to, že jsme je navštívili, tedy na té Korčule. Teď je to jiné. Jako by tvář Dalmácie byla zachmuřená a jaksi nenaložená.

Lidé u stolu, když jsme večeřeli, byli pokaždé jiní. Poznali jsme dvě mladé dvojice, ale jinak tam byly většinou seniorské páry. Nejhorší byl jeden přiožralý dominantní mrňavý a postarší Maďar, který se stále

zakuckával, jak chtěl při jídle mluvit, pak chrchlal a prskal. Jeho madam byla asi hluchoněmá, ale ve finále se ukázalo, že umí říci gutenáabend, když odcházeli. Ten večer jsem měla báječné „americké“ karbanátky, tak jsem usilovně hleděla do talíře a myslela na Ameriku, abych nemusela vnímat toho dědka maďarskýho. Dařilo se. Nepozvracela jsem se. Jako všude, jsou i zde hlavně baby. Seniorky prostě převládají všude - na turistice, na cvičení, v divadlech, na koncertech, i na zahraničních rekreacích. Nikde nevidíte dva nebo tři dědky, kteří by spolu byli na dovolené. Ale u stolů zpravidla sedí dvě nebo tři kámošky, které spolu přijely trávit dovču. Zastavíte u benzinky a hned vedle vás plný auták seniorek bez jediného seniora, které, švitořice a smějíce se, utíkají na toaletu a pak si dají něco menšího, než pojedou dál.

Zpět mezi vajgly na pláž. Dnes tu Němci nejsou. Chvilku na ně s pobavením myslím, přemýšlím, kam asi dávají na noc ten svůj nábytek a všechny ty termosky a plechovky s pivem. Jdu do moře. Je studené, ale šplíchá a houpá. Za chvíli se zahřeju, ale cítím, že dneska to není ono. Tak ještě dvakrát a pak si jdu celá ledová sednout k R. na molo. R. kouří a na něco myslí. Svěřuje se, že počítá, jak těžká by mohla být loď, kterou by přivezl na závěsném zařízení k autu, které nemá. Nemá ani žádné povolení k plavbě na moři. Snad si myslí, že když mohl řídit elektroloď na Vranovské přehradě, může i tady. Ponechávám ho jeho snům a jdu si ustlat na zebře. Obě jsme mokré. Souložení mě přestává bavit, R. už nebaví dávno, takže, jen co mi oschnou plavky, jdeme domů. A podmračená tvář dalmatinského nebe se kaboní a kaboní. Zítra má být hromadný výlet na Krku, vodopády, plavba lodí a tak. Holub Václav se kaboní u svého stolku před jídelnou. Z jeho tváře lze vyčíst, že výlet je velmi pochybná záležitost. Tak si ho nekupujeme a jdeme na jídlo. S naší skupinou přijela Táňa Přerovská z Brna, která to zařizovala, její kámoška Marcela z Budějic, a taky je tu Jirka Reichl, můj šéfredaktor s kamarádkou Dášou. Nevím, co je s jeho údajně těžce nemocnou ženou, tak ji raději nepozdravuji. S těmito známými občas utrousíme kus řeči, Táňu a Marcelu jsme vzali v úterý do Šibeníku autem, aby měly aspoň trochu nějakou odměnu za zařizování zájezdu, jehož jsme byli účastníky. Ale to už je večer, středa a obloha se rozhodla, že vypustí zásoby vody. Udělala to razantně a nešetřila. Měli jsme deštník a dalo se to zvládnout. Dnes ještě ano. V pět ráno ve čtvrtek - aj, vidím nebesa otevřená. Bouřka střídala bouřku, honily se po té otevřené obloze jako divocí mimozemšťané na ohnivých hřebcích. Blesky a hromy se vracely, odcházely, a to všechno v obrovských záplavách deště. Na balkoně dosychaly plavky, deka, ručníky. No, ty jen tak nedoschnou, leda na nás. Na snídani jsme museli autem, ale než jsme do něj vlezli, stačili jsme zmoknout. Účastníci zájezdu posedávali jak zmoklé slepice a číšníci už nehulákali svá doporučení „na plavanie, na plavanie“, aby uvolnili jídelnu

a terasu pro uklízení. Terasa ostatně byla volná ažaž a k uklízení velmi vhodná. Stačil by rejžák na holi. Úderem desáté se zavřely kohoutky s kávou i s oběma druhy limonády. Ještě chvílku jsme poseděli a pak, když už nás to souložení nebavilo, jsme se v dešti s dost zbytečným deštníkem dopotáceli do auta a odfrčeli do našeho útulného pokojíku, kde nám voda chlístala přes nasáklý balkon až dovnitř. R. neměl kde kouřit, prostě nenašel to místo, kde se dobře kouří a kde ostré slunce do nápojů nepíchá. Nicméně měl dobrou náladu, protože navigace naskočila, zřejmě osvěžena zvýšenou vlhkostí vzduchu, která byla nejmíň stotřicet procent. Dočetli jsme detektivku a začali další knihu, takový trochu životopis ženy, která byla nyní v našich letech. A zase jsem si vzpomněla na Ivana Krause, který je taky v našich letech, a na jeho nádhernou knížku To na tobě doschne. Když déšť trochu polevil, vyždímala jsem na balkoně naše plážové vybavení a rozvěsila to uvnitř po dveřích, židlích a na ramínkách v tom rohu, který byl za sprchový kout. Super. Konečně náš příbytek dostal, co potřeboval. Konečně jsme to fakt měli jako socky, jen automatická pračka chyběla. Tak jsem ještě uvařila kávu a bylinné thé, postel zastlala larisou, abychom měli kam ulehnout, když na balkoně ani jinde sedět nešlo. A spali jsme a poslouchali knížky, a podřimovali a poslouchali knížky. A dobře se nám válelo, jak v té chaloupce pod jalovcem. Až na to, že tady den válení přijde asi tak na tisícovku. Ale nešť! Hlavně, že máme kávu a minerálky z vlasti a R. má dostatek oplatek Siesta a gumových rohlíků, aby předešel bolesti žaludku z hladu. Prokládá to živočišným uhlím, protože nová diagnóza zní - asi mám pořád tu infekci, co jsem koupil ve Vranově. Cigára chutnají, a to je hlavní. Kouřit chodí na balkon, když je pauza mezi dvěma bouřkami, což není moc často, hurá!

Odpoledne se asi na tři minuty ukázalo slunce, tak jsme obuli botky průtokáče a vesele se hrneme ven. Mám představu, jak ruku v ruce (jinak bych se o něco přerazila) chodíme po pláži a vítr máme ve vlasech a moře zpívá svou věčnou píseň, tralala.

No jo, ale řekni, kde ty pláže jsou, co se tady mohlo stát?

Pláže nejsou, jen rozryté navaleniny šterku a mezi tím zdívo, jak se velká voda provalila zdí parkoviště u hotelu Imperial. A všude obrovská jezera, stinné stromové seskupení pod vodou, stánky mokré, nepoužitelné, různě překocené židličky v kempu, prostě spoušť. Jen moře je v pořádku, šumí si a houpá zaparkované lodě za bójemi. Souložení nás brzy přestalo bavit a tvář Dalmácie se zase chmuřila, vlastně se chmuřila mnohem víc než včera nebo předevčirem. Protože mě nebolelo koleno ani R. nebolel žaludek, rychle jsme se vraceli domů. Voda protékala průtokovými botkami, ale také sklepy a přízemím hotelu Imperial, kde byli hasiči, aby odsávali a odsávali. Necapkej, nešplíchej - pořád mě nabádal R., který mi zřejmě dával za vinu, že má mokré boty i nohy.

Přemýšlela jsem, jak dosíci toho Ježíšova „triku“ chodit po aqapleně, ale na nic jsem nepřišla. Nějak jsem pořád capkala a šplíchala, šli jsme přes park a voda mi tekla přes kotníky směrem k moři. Zřejmě potíž bude s mou nadváhou. Myslela jsem na Ameriku, kde nadváha a nedostatek vody byly standardní, hlavně na středozápadě, kde jsme si loni užili s kamarády obé, jsouce tam za chcípáky.

Došli jsme ke dveřím a v nebi zřejmě praskla nějaká vodní postel obrovského mimozemšťana. Rázem spadlo dalších 100mm vody, dohromady tedy již 200mm. A to včera Norové na internetu předpovídali 50 - 75. Asi tak daleko nedohlídnou.

Večer autem do Nikoly. Šílená večeře. Rybí mix. Rozuměj, ryba + rozdrcené kostičky + zelenina + rozdrcené kostičky i větší kosti + polenta + zeleninová rajská omáčka + kosti a kosti a kostičky. Vzdalela jsem to a poprosila R., aby mi to zkusil nějak vyselektovat. Pochlapil se, donesl prázdný talíř a vybral aspoň to, co se z toho mixu vybrat dalo. Sám měl úplně nudný kuřecí špíz, chudáček! Se zábranami ale s velkou chutí jsem se do mixu pustila, jak říkala má dávná kolegyně Hanka „chuťově to bylo dobré“. Ale na pomocném talíři se vršil mix, který jsem musela vyplivovat. Naproti nás seděly dvě moravské dámy s nudným špízem, zatímco já jsem před ně kladla chuchvalce toho, co se z mixu, jakkoliv chuťově dobrého, nedalo pozřít. Nakonec jsem na ty zbytky blitky dala ubrousek a moc jsem se dámám omlouvala, že to takhle hnusně řeším. Jedna dáma mile řekla, že si hledí jen svého talířku a že se nemám zač omlouvat. Z toho jsem poznala, že ten tah s ubrouskem byl přijat velmi kladně a s pochopením. Inu, kdyby ve zdejším ráji nepršelo, snad jsem si ten mix odnesla někam do rohu terasy. A pak jsme už jen pozdravili účastníky našeho zájezdu, kteří nám záviděli, že si máme co číst. Oni na to nemysleli, snili o autogrilování na pláži a večerním vysedávání na terase s konzumací dalmatské hudby, chlazených nápojů a pršutu. Avšak to jaksi nebylo v klimatické režii, takže se šli nudit do svých pokojů. Nebo souložit, teď nevím, aby ten termín nebyl nějak zavádějící. Páteční ráno bylo zlatistě modré s mírným vánkem. Odjeli jsme autem na Krku, hned se nás tam ujal kapitán Radoslav, a že za stovku na ostrov s klášterem, a to my, že jo. Počkali jsme si na jeho loďku. Za půl hodiny nám rozdál welcome drink s tím, že je to domácí rakija a flaška za šedesát kuní. Neměli jsme šedesát kuní, protože jsme všechno utratili za loď, bus a vstupné. Tedy jsme byli možná ušetřeni metanolové tragédie, jakkoliv při mé diagnóze by to zas takový šok nebyl. V autě jsem měla bílou hůl, tak co. Ale R. by to asi neodřídil, jakkoliv jsem byla ochotná kráčet s bílou holí před autem lehce oťukávajíc pravý okraj jaderské magistrály. Nu což, z tohoto kšeftu sešlo a rakiji jsme zakoupili před odjezdem v Konzumu. Certifikovanou a taky dobrou.

Krka je veletok tvořící jakési obrovitánské jezero s různými kaňony, do

kterých vtéká nebo z nich vytéká - to jsem tak úplně nepochopila. Na klášter na ostrově jsme měli půl hodiny. Chvíli jsem se tam bavila s rodinkou pávů v jejich řeči, ale pak přišli nějakí čeští turisté, a protože po mě nejistě pokukovali, nechala jsem pávy pávama. Také tam rostly kdoule a podivné dýně, kterým kapitán Radoslav říkal Duně. Možná, že to ví tak přesně, protože z nich pálí domášnu.

Kvůli R. cigárům (stihl na tom ostrově za půl hodinky dvě) jsme skoro zmeškali loď, ale všechno dobře dopadlo. Když kapitán Radoslav neuspěl s domášnou, nabídl ještě hodinový výlet do jednoho z kaňonů Krky, hned nezapomněl dodat, že je to za příplatek čtyři ojry na personu. Mé hlasité néééééé pobavilo ostatní účastníky projížďky, hned mi věnovali sympatizující úsměvy. Někteří ale dělali, že bedlivě zkoumají protilehlý břeh. Co bylo hezké, kromě nádherných světelných efektů na řece (považte, slunce tam dělalo takové jako lampionky nebo křišťálové lustříky), tak jsem si všimla, že na přídi se celou dobu rozvalovali dva mládenečci, mohlo jim táhnout na čtrnáct. Oba byli moc hezcí, opálení, leželi na přídi, nehádali se, komíhali krásnýma mladýma opálenýma nohama, nikoho neprudili, občas jeden druhému něco prohodil. Tak jsem říkala - Bože, to je fajn, když jsi stvořil takové dva hezké klučíky, prosím Tě, dej, ať jsou pořád tak hodní a hezcí, nepijou, nehrajou, neberou. To je divné, že člověka občas přepadne něco tak inteligentního, jako modlitba za úplně cizí „objekty“. Tak si říkám - kdo ví, třeba i za mě, za tebe, za něho, za ni, se občas takhle někdo pomodlí. A bylo mi moc dobře s tím sluníčkem a kapitánem Radoslavem a s nádherným modrým dalmatským nebem.

A pak jsme vystoupili a šli na ty vodopády, teda paničko, vám povím, pěkný kousky to byly. K R. nelibosti jsem se kochala. Už ho zase bolel žaludek, ačkoliv mi sežral moji mysl tyčinku. Trochu jsem pozorovala ty lidi, co také přišli kvůli vodopádům. Cvak, cvak – a šup pryč, cvak cvak - a šup zase jinam, cvak, cvak - šup, támhle je ten skanzen, co se tam pere prádlo a tká textilie a višňovice je v ceně zájezdu. My neměli nic předplaceno, neměli jsme ani foťák, jen R. měl svoje cigára a já svůj zbytek zraku a divadelní kukátko po mé babičce, díky kterému jsem brzy pochopila, že ty vodopády nejsou ploché, ale převelice proměnlivé obrovské kusy vody, které přepadají přes obrovské kusy skal, přitékají z mnoha stran, aby se někde tam dole mezi skalami spojily v jediné koryto, což je řeka Krk. Ale to už si R. myslel, že jsem dost nakochaná, tak jsme šli ke kamennému mlejnu, kde kdysi prodléval (nevíme proč) Franz Josef 1. Kdesi pode mlejnem byly asi tři ty skanzenové domky s textiliemi a višňovicí, ale také bufetový stánek už všecek pod vodou, která stoupala i ke zdi mlejna. Prý stoletá a prý takhle impozantní ty vodopády nebývají, cvak cvak, a jde se na busík, který nás odveze zpět na naše parkoviště. Ještě zajedeme na most, odkud vidíme kus Šibeníku a už zase

poprchává. Na balkoně se dosušují naše plážové kreace.

A už jsme doma, R. má svůj rohlík a čajík, já sundávám ze sušáku, co je suché, polomokrě rozvěšuji na dveře pokoje, koupelny. Zbytek snad na nás - někdy určitě - doschne. Nebo ne?

Večer autem do Nikoly. Nepotkáváme nikoho známého, leč ten déšť. Jedeme po večeri balit. Tedy já balím a R. resuscituje navigaci, která opět chcipla. Tentokrát asi proto, že je mokro.

Ráno balíme zbytek do auta a jedeme na snídani. Loučíme se s účastníky zájezdu, kteří se včera neměli kde koupat, protože voda byla studená, vítr foukal a pláže dosud nikdo nerevitalizoval. Ani jsme se s mořem nešli rozloučit, asi bych byla smutná a všude stejně plavají vajgly a ohlodané kukuřice z dob příznivěji nakloněným turizmu. Ze zpráv v rádiu jsem se dozvěděla, že ve Vodících (jak příhodné to jméno!) byla stoletá voda a kohoutkovka je kontaminovaná. R. udělal dobrý skutek a věnoval Táně a Marcele zbrusu novou minerálku z Vlasti. Až je to dojalo. Já byla otrávená jak ty vody ve Vodících, protože mi někdo ukradl deštník, který včera večer R. zapomněl v jídelně. Táňa radila, ať si jako satisfakci vezmu jiný deštník, který zůstal v koši na deštníky. Nevěděla jsem, co na to říct. Že by mne taková satisfakce netěšila? Že já deštníky nekradu, jakkoliv se tváří bezprizorně? Naštěstí se téma stočilo na výměnu e-mailových adres, mobilních čísel a slibů, že určitě zas někdy někam pojedeme. Uklouzlo mi – „ale už nikdy do Dalmácie, té jsem syta!“ Ale co, stejně mě nikdo neposlouchal.

Navigace naskočila jakoby nic, my vlezli do auta a jak říká naše hlasová verze gPS – frrrrr, a už budem na dálnici. A byli. A zaplatili. A potom Slovinsko po okreskách. Je to půvabné, ale v důsledku zrušení hranic pořád nevíte, jestli už nejste v Itálii, kam jsme měli namířeno. Někde na benzince, když jsem se hrabala v kufru auta, jsem našla svůj modrý mokrý deštník. R. zapomněl, že ho nezapomněl a že ho dal do auta. Chvilí jsem si představovala tu hanbu, která by mě dlouho fackovala, kdybych sebrala ten „bezprizorný deštník“. Je dobré občas nepopřát sluchu či myšlenky pokušení, byť dobře míněnému, myslím si a jsem šťastná.

Usilovně jsme hledali nějaké parkoviště s toaletami. Kadibudky neboli, jak se teď postmoderně říká – toyky. Povídám R. – jdi napřed a zjisti, v jakém je to tam stavu. Vrátil se s přesným popisem – jakžtakž. To mne dost znejistělo, ale šla jsem. Nebyl tam ani toaleták. Vzpomněla jsem si na asistentku Moniku, která NIKDY nepoužije příležitost k usednutí, a řekla jsem si – nějak to přece musí jít i tady. Šlo to krásně. Ve finále jsem zjistila, že jsem si počůrala kalhoty, a to kolena zezadu. Tak to jsem fakt šikulka. Jdu ven a svěřuji se R. s touto havárií. Žasl – jak jsi to dokázala? Zkusil ještě doporučit, že to na mě doschne, avšak to už nestálo za komentář. V kufru hned navrchu tašky byly čisté kalhoty, tak jsem se

převlékla. Řekla jsem R. , že ve Slovinsku už nebudu ani pít ani používat toaletu. Že se těším do Itálie, tam budou záchody čisté jako v nebi, a to mám ráda já i Daniel Landa, který o tom zpívá.

O dvě hodiny později jsem navštívila italský záchod na italské benzince. Neviděla jsem ale, kde je mísa. Tak jdu za R. a on říká – jsou tam dvě šlapky a musíš se strefit do té díry uprostřed... Tak tyhle dva zážitky připojím ke svým nemnoha nočním můrám.

V šest večer jsme byli tam, kde jsme chtěli být - Manzani. Navigace řekla - sláva nazdar výletu, nezmokli jsme, už jsme tu. Pravda je, že cestou pršelo jen asi patnáctkrát. Ale ne v Manzani. Tam bylo sucho a nádherně zvonily zvony. Kochala jsem se. Nicméně, na příslušné adrese příslušný penzion, kde jsme chtěli spát, nebyl. Nebylo tam vůbec nic. Tiché, vyliďněné městečko v neděli kolem 19 hod večer. Někoho jsme se ptali, ale neuměli anglicky, dokonce už ani chorvatsky. O penzionu neslyšeli a ze dveří jim vonělo něco velmi chutného a velmi italského. Nepozvali nás, ale na rozdíl od Dalmatinců jejich mimika i řeč vyjadřovaly účast. Milé, ale k ničemu.

Pak jsem dostala spásný nápad - jestli bychom nemohli do té naší slavné navigace zadat něco jako „hotel“. R. to zvládl a nastavil, přestože už mu zas bylo blbě. Asi za 15 min, na kraji nejbližšího dalšího městečka, se z navigace ozvalo kravské zabučení, což znamená, že v okruhu 250 m bude hotel. Nebo stáj. Byl tam hotel. Tři hvězdy. Za jednu noc bychom měli u Nikoly asi tři nebo čtyři. Na pokoji jsme si snědli zásoby dovezené z Konzumu a dali si panáka Rakije, též z konzumu. Bylinné thé jsem „uvařila“ ve vedlejším sále zvaném koupelna. Z kohoutku tekla vařící voda do našeho termohrnku, a tak měl R. postaráno o svůj šláfrunk. Pustili jsme si knížku a okamžitě usnuli na náááádherné posteli 2x2 m. Asi tak za hodinu mě probudila nějaká nenasytná komáříce. Za okny sice byla síť, ale když se nenasytná komáříce dozví o mé přítomnosti, nastaví tu svou GPS a už mě má. Jak se tou sítí prolisuje, netuším. Inu, tak jsem vstala, prohledala tašku, našla elektrický repelent, našla elektrickou zásuvku, našla kouzelné vajíčko s mastičkou na bodance, našla koupelnu, wc mísu, toaletní papír, našla svou půlku postele a půlku společné (achichachich) deky, našla chrápajícího R., otočila ho na protilehlou stranu, našla minerálku na uhašení noční žízně, našla přehrávač a pustila Noční pořady stažené z Rádia 7. Byly asi dvě ráno a já pořád poslouchala, asi proto, že v tak drahém hotelu je škoda spát. Komáříce někam zmizela prohravši chemickou válku se světem lidí.

Jedno z témat rádia , kterému chemie našťestí nevadila, bylo: Měj rád to, co máš. Píše se o tom v Listě Timoteovi, říkali. Hodně jsem přemýšlela o všem zachmuřeném, co nás za poslední dobu potkalo na dovolené, kterou si podle všech přání máme „užít“. Hezky jsem to s Bohem

probrala kus po kuse. R. hned na začátku pobytu říkal, že on tam není kvůli moři. Nebyl. Moře ho zklamalo. Bylo mokré a naprosto nevhodné pro potápění, které si naplánoval, jakkoliv věděl, že se šnorchem nemůže kouřit. Jednou do toho statečně šel, ale vzdal to. Voda na něho zkrátka nebyla připravená. Potápět se do dvou metrů kvůli šutrům obaleným nějakým podmořským šnytílkem, to asi není to pravé. Takže R. byl u moře kvůli tomu, aby mohl jíst suché housky a vysedávaje na balkoně kouřit, pokud tam ze všech stran nechlístala voda. Nic jiného mě nenapadá. R. nemá žádné nápady, nic ho nezajímá, všechno bere naprosto pasivně, ani ty mapy, kterými se tak chlubil, že je má v navigaci nahrané, ho nezajímaly. Když jsem chtěla vědět, kudy pojedeme, tak se podíval, ale nijak ho to nebralo. Cítím, že je velmi vyhořelý a otrávený svými neposlušnými útroby, které si možná vybírají daň za několik desetiletí životosprávy, které já říkám, že je to spíš smrtospráva. Snad je i otrávený tím, že mu připadá, že domachroval. Má problémy s pamětí. Má problémy, které si nepřipouští, přeznačkovává je a popírá. A přesto - mám ráda nejen to, co mám, ale i koho mám. Mám ráda i tu nepohodu, protože mě vede k zamýšlení nad smyslem té naší cesty (a tím nemyslím dovolenou), k zamýšlení nad radostmi, které to naše přežrané lidstvo tak snadno opouští a ignoruje, a které já si dopřávám tím víc, čím zlověstněji se stahují mraky, mezi nimiž mimozemští obrové hrají bowling.

Tak jaká byla dovolená, užili jste si Chorvatsko?

Co na to říci?

Já si ho užila, to mi věřte. Ale o tomhle užívání se v prospektech a na webech cestovních kanceláří zaručeně nedočtete.

Mám ráda, to co mám. I návrat domů a radost našeho Felixe, že nás zase vidí, jakkoliv dává najevo, že ho zajímá jen miska s granulemi a lítání kolem kopce na Jižním Městě, kde už po jedenácté hodině přestalo pršet a já mohla pověsit vyprané prádlo včetně toho, které na nás v Dalmácii nedoschlo.

Delicie Nerková